

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985

BRNO 1987

Těsně pod povrchem byla zjištěna zahloubená část pece se dvěma kanálky oddělenými pilířem. Ve výplni nebyly nálezy, datování umožňuje jen keramika z 13. stol., nalezená v okolí objektu. Vrstva z mladší doby bronzové byla velmi chudá na nálezy, výraznější střepy pocházejí pouze z profilu sídlištní jámy. Malé množství keramiky ztěžovalo přesnější datování spodních částí pecí ve vrstvě s moravskou malovanou keramikou. Měly různou konstrukci, výmaz vytvářela vypálená hlína, nebo byla jeho součástí také vrstva drobných kamínků. Do podloží zasahovala spodní část současné jámy kruhového půdorysu s rovným dnem.

Nemojany

Při průzkumu lesního terénu na západ od údolí potoka Rakovec na rozhraní katastrů Nemojan a Pístovic nalezl P. Smejkal, spolupracovník muzea, několik střepů. Pocházejí z dosud neznámé zaniklé středověké vesnice a můžeme je datovat do 14. - 15. století.

Pustiměř

Z roku 1984 zůstal na ploše stavby sportovního hřiště v blízkosti bývalé cihleny v Pustiměři neprozkoumaný halštatský hrob. Zbytek hrobové jámy s obdélným půdorysem zaplnovaly kameny vmáčkuté při přechodu těžkých stavebních mechanismů mezi nálezy. Na dně, poblíž středu objektu ležely spálené kosti, bronzový náramek, jantarové korálky, železné zlomky pocházející nejspíš ze spony a železný nůž. Keramika utrpěla tlakem kamenů natolik, že nebylo možné rozlišit jednotlivé kusy, část byla proměněna na písčitou hmotu.

Velešovice

Díky pomoci pracovníků Okresního archivu a Historického muzea ve Slavkově byla získána keramika, sebraná dětmi ze Základní školy ve Velešovicích. Nálezy pocházejí ze sídliště ležícího na úpatí svahu na levém břehu potoka Rakovec, západně od obce. Většina náleží mladší době bronzové /kultura velatická/ a době římské.

Vyškov

Ve výkopech pro kanalizaci na Pivovarské ulici na východním okraji středověkého Vyškova našli dělníci v kulturní vrstvě téměř nepoškozenou nádobu, kterou odevzdali pracovníkům muzea. Byla vyrobena z tuhového materiálu, tělo a okraj jsou zdobeny pásy táhlých vícenásobných vlnic a svazky obvodových rýh. Můžeme ji datovat do 13. století.

Lesefunde und Rettungsaktionsergebnisse des Vyškovter Museums /Bez. Vyškov/. Im Gelände des Bezirkes Vyškov wurde bei Oberflächenuntersuchungen eine Besiedlung aus der jüngeren Bronzezeit /Velaticer Kultur/ und aus der römischen Kaiserzeit in Velešovice und ferner eine mittelalterliche Dorfwüstung in Nemojany festgestellt. Bei Terrainherrichtungen wurde ein Herd und Objekte aus dem Neolithikum /Kultur mit mehrschichtiger bemalter Keramik/, aus der jüngeren Bronzezeit und dem Mittelalter /13. Jahrhundert/ in Luleč, ein Fundamentgräbchen auf der Siedlung der Platénicer Kultur in Drnovice und ein Grab aus der Hallstattzeit in Pustiměř beschädigt. Aus den Aushuben im Raume der mittelalterlichen Stadt Vyškov stammt ein Gefäß aus dem 13. Jahrhundert.

TERÉNNÍ ARCHEOLOGICKÝ PRŮZKUM NA ZNOJEMSKU /okr. Znojmo/

Jaromír Kovárník, Jihomoravské muzeum Znojmo

Při terénním archeologickém průzkumu Znojemska byly ve většině případů získány nálezy z míst, kde byly prováděny výkopové a stavební práce. Na některé archeologické artefakty upozornili spolupracovníci našeho muzea. Z povrchových sběrů byl získán archeologický materiál z mladšího paleolitu, neolitického stáří, z doby bronzové, starší doby železné a ze středověku.

Bohutice /okr. Znojmo/

Další lokalita na katastrálním území obce se nachází asi 700 m severovýchodně. P. Štefka z Bohutic zde našel železné kopí.

V trati U Michala asi 500 m jižně Bohutic našly děti 3 části skleněných perel s modrobílými očky. Všechny tři zlomky nesou stopy žáru. Dále se zde vyskytla téměř celá nádobka s vkleslým dnem, která má lahovitý tvar. Uvedené nálezy náležejí do doby laténské.¹

Čížov /okr. Znojmo/

V geologické lokalitě s traťovým názvem Ledové sluje asi 2 500 m západně od obce na levé straně řeky Dyje byla v puklině nalezena část keramického tvaru, který byl uvnitř opatřen glazurou zelenavé barvy. Vnější povrch má světločervenou až okrovou barvu. Nález můžeme rámcově datovat do 17. století.

Horní Břečkov /okr. Znojmo/

Z katastrálního území Horního Břečkova pochází nález celého kamenného sekeromlatu, který má pouze

částečně poškozené ostří. Sekeromlat je 165 mm dlouhý, 68 mm široký a maximální výška předmětu je 42,5 mm, a to u ostří nástroje².

Dobelice /okr. Znojmo/

Přibližně 500 m jihovýchodně od Dobelice na rozhraní katastrálního území Petrovic bylo nalezeno více střepů a rohovcových retušovaných ústěpů a nástrojů. Zlomky keramiky jsou s největší pravděpodobností pravěkého stáří a přítomnost tuhy jako příměsi v keramické vytvářecí hmotě svědčí pro datování do doby halštatské. Jeden nástroj nese srpový lesk, zatímco druhý by mohl pocházet ze starší doby kamenné.

Miroslav /okr. Znojmo/

Pravěké sídliště v areálu Miroslavi bylo zachyceno v místech závodu Sigma. Při stavební činnosti byly porušeny objekty a vrstvy s nálezy keramiky, mazanice a zlomků zvířecích kostí. Byla zde zachráněna menší nádoba trojdielného členění, kterou můžeme zařadit lidu horákovské kultury.

Morašice /okr. Znojmo/

Nález železného kopí pochází z katastrálního území Morašice z trati Za Peklem. V případě uvedeného nálezu se domníváme, že jde o doklad datovaný pravděpodobně do období horákovské kultury starší doby železné³. Kopí je 386 mm dlouhé a šířka listu dosahuje 40 mm.

V uvedené trati byly již dříve zachyceny doklady pohřebiště únětické kultury ze starší doby bronzové /Tihelka 1953, 299/.

Petrovice /okr. Znojmo/

Při terénním archeologickém průzkumu okolí obce Petrovice, okr. Znojmo byla zjištěna nová lokalita asi 250 m západně od jejího okraje. Mezi nálezy zlomků keramiky jsou pravděpodobně části tvarů z mladší doby kamenné a halštatské. Kromě toho byly zde nalezeny fragmenty středověké keramiky a bulbovaný rohovcový ústěp ze suroviny typu Krumlovský les.

Prosiměřice /okr. Znojmo/

Na podzim roku 1985 došlo při stavbě rodinného domku po levé straně silnice do Lechovic na konci obce k porušení archeologických objektů. Pochází z nich zlomky keramiky a další inventář, který zapadá do rámce únětické a podolské kultury doby bronzové.

Doklady pravěkého osídlení jsme zjistili také po obou stranách silnice z Prosiměřic do Kyjovic. Asi 500 m severozápadně od obce byly porušeny jámy únětické kultury s nálezy zlomků charakteristické keramiky a kostí.

Znojmo-Kuchařovice

Na levé terase potoku Leska po levé straně silnice ze Znojma do Kuchařovic našel E. Scheuer kamenný artefakt⁴. Jde o polohu asi 1 700 m jihozápadně od Kuchařovic pod tratí s názvem Střelnice. Kamenný nástroj je 151 mm dlouhý, 56 mm široký a jeho síla činí 30 mm. Oba konce jsou otlučeny a uprostřed každé z opracovaných částí je menší důlek.

Znojmo-Suchohrdly

Lokalita s doklady osídlení z více období pravěku se nachází asi 1 000 m jihovýchodně od okraje města. Jde o levou terasu bezejmenného potoku, který se za Dobšicemi vlévá do Dyje. Z posledního období máme odtud doloženy nálezy mladopaleolitických nástrojů /škrabadel, rydel, čepelí, jader aj./ Kromě toho se zde vyskytly doklady osídlení kultury s moravskou malovanou keramikou z mladšího neolitu. Tvoří je zlomky keramiky /puten s rohatými uchy, naběračky/, dva zlomky sekeromlatů, kamenná sekerka a další dvě části. Bohatá je rovněž štípaná industrie zastoupená škrabady, retušovanými čepelimi, srpovými čepelkami, jádry aj. Pravděpodobně z pozdní doby kamenné jsou tři rohovcové šipky⁶. Početnější nálezy z této polohy mimo jiné dokazují, že osídlení v mladším paleolitu se rozkládalo také na jiných místech, než jen vlevo silnice ze Suchohrdel ke křižovatce se státní silnicí vedoucí do Brna.

Znojmo

Po zbourání historického domu na rohu ulice Vlkovy a Veselé ve Znojmě byly v jeho základech a sklepeních zjištěny zlomky keramiky, která pochází z 15. až 18. století.

Další zemní práce probíhaly při úpravách v místech pod Vlkovou věží. Také v této části starého města Znojma byly porušeny kulturní vrstvy s obsahem středověké keramiky, již můžeme datovat do 13. až 16. století. Ve výkopech se vyskytly také zlomky renesančních kachlů.

V téže části historického jádra města Znojma pod náměstím Míru v ulici V jirchářích byla zahájena výstavba nového klubu mládeže. Během hloubení základů došlo k těžbě kulturní vrstvy s archeologickými nálezy datovanými také do 13. až 16. století. Kromě toho pochází z těchto míst zlomky habánského zboží a pozdně gotických kachlů.

Na spodním nádvoří Znojemského hradu byly prováděny v souvislosti s budováním kašny výkopové práce. Získané keramické fragmenty pocházejí ze 13. století. Jde jak o zlomky běžných hrncovitých tvarů s ven vyhnutým okrajem, tak o zlomky silnostěnných nádob.

Poznámky:

- 1 Materiál vlastní P. Štefka z Bohutic.
- 2 Sekeromlat našli žáci z Horního Břečkova a odevzdali jej zástupci ředitele základní školy v Šumné s. Čírtkovi.
- 3 Nález kopí předal do Jihomoravského muzea s. J. Balík z Morašic.
- 4 Za upozornění na nález děkuji Dr. E. Scheuerovi ze Znojma.
- 5 Při sběru vltavínů zde našli kolekci pravěkých nástrojů také sourozenci Fukalovi ze Znojma.
- 6 Za informaci děkuji J. Šmerdovi, geologovi Jihomoravského muzea ve Znojmě.

Literatura:

Tihelka, K. 1953: Moravská únětická pohřebiště, PA XLIV, 229-328.

Archäologische Terrainuntersuchung im Znojmoer Raum /Bez. Znojmo/. Im Verlaufe des Jahres 1985 führte die archäologische Abteilung des Südmährischen Museums in Znojmo eine teilweise Terrainuntersuchung der archäologischen Lokalitäten des Bezirkes durch. Wir stellten dabei ein grösseres Vorkommen jungpaläolithischer Spaltindustrie im Kataster Znojmo-Suchohrdly fest, das hier die Möglichkeit der Existenz von einigen Stationen andeutet. Ein weiteres Werkzeug aus der älteren Steinzeit stammt aus Dobelice.

In der unmittelbaren Umgebung der Stadt Znojmo wuchs die Zahl der Funde von steinernem Schliß- und Spaltwerkzeug und Keramik aus der jüngeren Steinzeit - zum Beispiel der Kultur mit mährischer bemalter Keramik /Znojmo-Kuchařovice, Suchohrdly/ an. Eine steinerne Streitaxt aus Horní Břečkov belegt eine prähistorische Besiedlung auch im westlichen Teil des Bezirkes, der schon ein hügeliges und mehr bewaldetes Gebiet umfasst. Steinindustrie vermutlich aus der jüngeren Steinzeit und Bruchstücke prähistorischer Keramik hat man bei Dobelice festgestellt. Eine Besiedlung der Träger der Úněticer Kultur der älteren Bronzezeit und der Podoler Kultur aus der jüngeren Bronzezeit erfasste man im Areal und in der Umgebung von Prosiměřice. Bei Erdarbeiten kam es hier zur Beschädigung von einigen vorgeschichtlichen Objekten. Archäologisches, in die ältere Eisenzeit datiertes Material, wurde bei Dobelice geborgen. Im Areal des Werkes Sigma in Miroslav wurden Gruben der Horákovcer Kultur mit charakteristischen Keramikfunden beschädigt. Bei Morašice fand man eine eiserne Lanzen spitze.

Funde latenezeitlichen Alters stammen aus Bohutice, Flur U Michala. Es handelt sich um ein Gefäß und um Teile von Glasperlen.

Aus dem Raume des historischen Stadtkernes von Znojmo hat man eine grössere Menge mittelalterlicher Keramik geborgen, die zeitlich das 13. - 16. Jahrhundert umfasst.

WEITERE ARCHÄOLOGISCHE ZUWACHSE DES SÜDMÄHRISCHEN-MUSEUMS IN ZNOJMO

/ Bez. Žďár nad Sázavou, Brno-venkov/

Jaromír Kovárník, Jihomoravské muzeum Znojmo

Pikarec /Bez. Žďár n/S/

In der Umgebung der Gemeinde führte man eine geologische Untersuchung durch und sammelte Proben zur Bereicherung der Fonde des Museums in Znojmo. Ungefähr 1 500 m östlich vom Tučkův Berg /Kote 570 m/ wurde auf dem Feld Keramik mit Graphitbeimengung gefunden. Sie war mit einigen horizontalen Umlauflinien verziert. Rahmenhaft kann der angeführte Fund in die jüngere Burgwallzeit oder bereits in den Beginn des 13. Jh. datiert werden.

Pozořice /Bez. Brno-venkov/

In einer Lage ungefähr 700 m westlich von Pozořice wurden Hornsteinabspisse und Schieferstein gefunden. Ferner gewann man hier Scherben mittelalterlicher Keramik.

ARCHAOLOGISCHE SAMMLUNG VON Dr. H. RECHT AUS LEDNICE /Bez. Břeclav/

Jaroslav Peška, Regionalmuseum Mikulov

Im Jänner 1984 übergab Frau J. Gajdošová aus Mikulov dem Museum einen Teil der prähistorischen Sammlung von Dr. Hans Recht aus Lednice. Die Sammlung ist das Ergebnis zahlreicher Lesefunde und Rettungsaktionen dieses begeisterten Archäologen-Amateurs im Břeclaver Raum /vor allem jedoch in der Umgebung von Lednice/ aus den zwanziger und dreissiger Jahren unseres Jahrhunderts. Bei der absoluten Mehrzahl der Funde fehlen jedoch jedwede nähere Fundumstände.

Heute bilden die Sammlung Bruchstücke von Mammutknochen und Backenzähnen, ein aus einer Tierrippe

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné